

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญ

สบู่เป็นเครื่องสำอางชนิดหนึ่งที่ใช้ทำความสะอาดร่างกาย กระบวนการผลิตสบู่มีการเพิ่มส่วนผสมอื่นๆเพื่อให้สบู่มีสรรพคุณตรงตามต้องการของผู้บริโภคมากขึ้น เช่น สีสันที่สวยงาม กลิ่นหอม และมีสรรพคุณทางยา ในภาคีมีการใช้สารสังเคราะห์เพิ่มขึ้นทำให้ผลิตภัณฑ์สบู่ที่บรรจุภัณฑ์สวยงามแต่แฝงไปด้วยสารเคมีที่เป็นอันตรายมีสารตกค้างและราคาสูงปัจจุบันมีสบู่มากมายหลายชนิดให้เลือกใช้ตามความเหมาะสมและความชอบของแต่ละบุคคล แต่จะมีใครทราบหรือไม่ว่าสบู่ที่ใช้แล้วแต่มีส่วนผสมที่เป็นสารซักฟอกและสารเคมีที่หลงเหลือในอุตสาหกรรมจากการกลั่นน้ำมัน และปิโตรเลียมสารเคมี รวมถึงวัตถุดิบเสีย ซึ่งสารเหล่านี้มีส่วนส่งผลกระทบต่อสัตว์และคนที่มากกวานั้นคือผิวหนังสามารถดูดซึมของเสียเหล่านี้ได้ถึง 60%

คณะผู้จัดทำจึงได้แนวคิดในการนำพืชสมุนไพรที่มีอยู่ตามธรรมชาติเป็นส่วนผสมเพิ่มเติมในสบู่แทนการใช้สารเคมีสังเคราะห์ พืชสมุนไพรที่มีสาระสำคัญและมีสรรพคุณทางยา เช่น มะขามที่มีกรดทางธรรมชาติช่วยขจัดเซลล์ผิวที่ตายออกจากร่างกาย และมีน้ำหอมที่มีกลิ่นเฉพาะใช้เพิ่มความหอม ที่มีสี สีสันสวยงาม หายราคาถูก ประหยัดปลอดภัยไร้สารสังเคราะห์ และไม่มีสารตกค้าง ทำให้สบู่มะขามที่ผลิตขึ้นจากผลิตภัณฑ์ตามธรรมชาติมีสรรพคุณเฉพาะที่หลากหลาย จึงเป็นบทพิสูจน์เห็นถึงความมหัสจรรย์ของสบู่มะขามที่มีคุณค่ายิ่งของภูมิปัญญาไทย

จากการศึกษาสรรพคุณของมะขามเปียกพบว่า เป็นสมุนไพรคู่ครัวเรือนที่มีสรรพคุณเป็นกรดมี AHA ในปริมาณที่สามารถขจัดผิว ทั้งผิวหน้า และผิวตัว รวมทั้งจุดแห่งปรานใหม่มีความเนียนนุ่ม ขจัดกลิ่นตัวและไม่ฝ่อผิวข้างเคียงใดๆต่อผิว ดังนั้นคณะผู้จัดทำจึงมีความสนใจที่จะนำมาทำโครงการการศึกษาอัตราส่วนของสบู่มะขาม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาอัตราส่วนของมะขามเปียกและกลีเซอรินในการทำสบู่
2. เพื่อพัฒนาการพัฒนาคำรู้เรื่อง “สบู่สมุนไพรจากมะขาม” โดย Google site ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
3. เพื่อวัดความพึงพอใจนักเรียนที่มีต่อการพัฒนาคำรู้เรื่อง “สบู่สมุนไพรจากมะขาม” ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ขอบเขตของโครงการ

ระหว่างเดือน กรกฎาคม 2563 ถึง วันที่ 19 มีนาคม 2564

สมมุติฐาน

เมื่อเพิ่มปริมาณของน้ำมะขามเปียกในการทำสบู่สมุนไพรมะขามเปียกทำให้ผู้ที่มีผิวที่เนียนนุ่มไม่มีกลิ่นตัวและไม่เกิดการแพ้ ทำให้ผิวสะอาดขึ้น

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อให้ผู้ที่มีผิวที่เนียนนุ่ม ไม่มีกลิ่นตัว และไม่เกิดการแพ้
2. เพื่อจำหน่ายและส่งเสริมการผลิตสบู่สมุนไพรมะขาม

บทที่ 2

หลักการและทฤษฎี

ในการจัดทำโครงการเรื่องการศึกษาอัตราส่วนของสบู่มะขามผู้จัดทำโครงการได้ศึกษาเกี่ยวกับวิธีการทำดังนี้

1. ข้อมูลของมะขาม
2. ข้อมูลเกี่ยวกับการทำสบู่

มะขาม

ชื่อสามัญ : Tamarind

ชื่อวิทยาศาสตร์ : Tamarindus indica Linn.

วงศ์ : CAESALPINIACEAE

ชื่ออื่น ๆ : ส้ามอเกล (กะเหรี่ยง-แม่ฮ่องสอน), หมากแกง (ฉาน-แม่ฮ่องสอน), มะขาม, มะขามไทย (ภาคกลาง), ตะลูป(นครศรีธรรมราช), อำเปยล (สุรินทร์), มะขามกะदान, มะขามขี้แมว

มะขาม เป็นไม้ยืนต้นขนาดกลางจนถึงขนาดใหญ่แต่กิ่งก้านสาขามากไม่มีหนาม เปลือกต้นขรุขระและหนาสีน้ำตาลอ่อน ใบเป็นใบประกอบ ใบเล็กออกตามกิ่งก้านใบเป็นคู่ ใบย่อยเป็นรูปขอบขนาน ปลายใบและโคนใบมน ประกอบด้วยใบย่อย 10-15 คู่แต่ละใบย่อยมีขนาดเล็กกว้าง 2-5 มม. ยาว 1-2 ซม. ออกรวมกันเป็นช่อยาว 2-16 ซม. ดอก ออกตามปลายกิ่ง ดอกมีขนาดเล็กกลีบดอกสีเหลืองและมีจุดประสีแดง/

มีวงแดงอยู่กลางดอก ผล เป็นฝักยาว รูปร่างยาวหรือโค้ง ยาว 3-20 ซม. ฝักอ่อนมีเปลือกสีเขียวอมเทา สีน้ำตาลเกรียม เนื้อในติดกับเปลือก เมื่อแก่ฝักเปลี่ยนเป็นเปลือกแข็งกรอบหักง่าย สีน้ำตาลเนื้อในกลายเป็นสีน้ำตาลหุ้มเมล็ด เนื้อมีรสเปรี้ยว และ/หรือหวาน ซึ่งฝักหนึ่งๆ จะมีหุ้มเมล็ด 3-12 เมล็ด เมล็ดแก่จะแบนเป็นมันและมีสีน้ำตาล

ลักษณะทั่วไป

ต้น : เป็นพรรณไม้ยืนต้นขนาดกลางจนถึงขนาดใหญ่ แตกกิ่งก้านสาขาตรงส่วนยอดของต้น และแข็งแรงมาก ลำต้นมีความสูงประมาณ 60 ฟุต เปลือกมีสีน้ำตาลอ่อน และแตกสะเก็ดเป็นร่องเล็กๆ

ใบ : เป็นไม้ใบรวม จะออกใบเป็นคู่ๆ เรียงกันตามก้านใบ ก้านหนึ่งมีใบอยู่ประมาณ 10-18 คู่ ลักษณะของใบย่อย เป็นรูปขอบขนาน ปลายใบและโคนใบมน มีสีเขียวแก่

ดอก : ดอกออกเป็นช่อเล็กๆ อยู่ตามบริเวณปลายกิ่ง ช่อหนึ่งจะมีดอกประมาณ 10-15 ดอก ดอกจะเล็กมีกลีบเป็นสีเหลือง และมีจุดประสีแดงอยู่ตรงกลางดอก ดอกจะออกในช่วงฤดูฝน ดอกมีรสเปรี้ยว

ผล : เมื่อดอกร่วงแล้วก็จะติดผล ซึ่งผลนี้จะมีอยู่ 2 ชนิดคือชนิดฝักกลมเล็กยาว ซึ่งเรียกว่ามะขามขี้แมวและอีกชนิดหนึ่งฝักใหญ่แบน และโค้ง มีรสเปรี้ยว เรียกว่ามะขามกะดานเปลือกนอกเปราะเป็นสีเทาอมน้ำตาล ข้างในผลมีเนื้อเยื่อแรกๆ เป็นสีเหลืองอ่อน และจะค่อยๆ เปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลเมื่อแก่จัดซึ่งจะหุ้มเมล็ดอยู่ ลักษณะของเมล็ดเป็นรูปค้อนข้างกลม ผิวเปลือกเกลี้ยง เป็นสีดำ หรือสีน้ำตาลเข้ม การขยายพันธุ์

3. วิธีดำเนินการ

3.1 วิธีการทำสมุนไพรมะขามเปียก

การเตรียมน้ำมะขามเปียกและสมุนไพรที่ใช้ในการทำสมุนไพรมะขามเปียก

1. นำมะขามเปียก 3 ชีด แกะเอาเมล็ดและเส้นใยออกให้หมด นำไปแช่และคั้นในน้ำปริมาตร 100 ลูกบาศก์เซนติเมตร

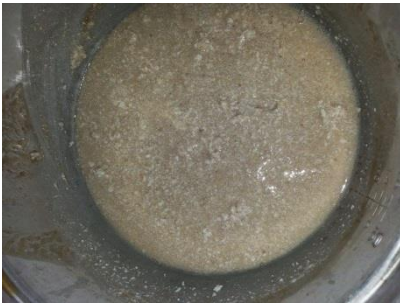

2. นำเนื้อสับที่เป็นชิ้นเล็กๆ (อาจใช้เนื้อสับที่เป็นแฉงมาชูดกับที่ขูดมะละกอหรือจะโขบิตหั่นก็ได้) จำนวน 3 ซีด

การทำสับสมุนไพรมะขามเปียก

1. นำสับ 3 ซีด มะขามเปียกจำนวน 100 ลูกบาศก์เซนติเมตร และน้ำ 500 ลูกบาศก์เซนติเมตร ใส่หม้อ

2. เอาส่วนผสมใส่หม้อตั้งไฟอ่อน ๆ กวนจนส่วนผสมทั้งหมดเข้าเป็นเนื้อเดียวกันปิดไฟ ยกลงจากเตา

3. ตักส่วนผสมใส่พิมพ์ตามชอบ ใช้น้ำมันมะกอกทาพิมพ์นิดหน่อยเพื่อไม่ให้แคะสปูออกจากพิมพ์ได้ง่าย

4. พักสปูที่ได้ให้เนื้อสปูแข็งตัว แคะออกจากพิมพ์ จะได้สปูจากมะขามเปียกตามต้องการ

5. ทำซ้ำข้อ 1-5 แต่เปลี่ยนปริมาณน้ำมะขามเปียกเป็น 200 ลูกบาศก์เซนติเมตร ตามลำดับ

บทที่ 3
อุปกรณ์และวิธีการดำเนินการ

วัสดุอุปกรณ์

ลำดับ	วัสดุ-อุปกรณ์	ฮาร์ดแวร์	ซอฟต์แวร์	อื่นๆ	ที่มาวัสดุ- อุปกรณ์	ราคา
1	กลีเซอริน	✓			ของตัวเอง	79
2	มะขาม			✓		-
3	น้ำเปล่า			✓		-
4	น้ำหอม			✓		40
5	แม่พิมพ์รูปแบบต่างๆ			✓		20
6	น้ำผึ้ง			✓		

รวม						139

สถานที่ดำเนินงาน: โรงเรียนสตรีสิริเกศ อ.เมือง จ.ศรีสะเกษ

ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. คิดหัวข้อโครงการเพื่อนำเสนอครูที่ปรึกษา
2. ศึกษาและค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่นำเสนอ คือเรื่อง สบู่สมุนไพรจากมะขาม ว่ามีเนื้อหามากน้อยเพียงใดและต้องศึกษาเพิ่มเติมจากเว็บไซต์ต่างๆ และเก็บข้อมูลไว้เพื่อจดจำเนื้อหาต่อไป
3. จัดทำเนื้อหาเรื่อง สบู่สมุนไพรจากมะขาม
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
4. ศึกษาวิธีการทำจากเอกสารที่ครูประจำวิชาและจากเว็บไซต์ต่างๆ ที่นำเสนอเทคนิค วิธีการทำสบู่สมุนไพรจากมะขาม
5. จัดทำข้อเสนอโครงการ โดยนำมาใส่ตาราง
 - 5.1 ศึกษาคุณค่าเอกสารอ้างอิง และรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่างๆ
 - 5.2 วิเคราะห์ข้อมูล เพื่อกำหนดขอบเขต
 - 5.3 ออกแบบการทำสบู่สมุนไพรจากมะขาม

บทที่ 3 วิธีการดำเนินงาน

วัสดุ อุปกรณ์ : กลีเซอริน
น้ำธรรมดา
น้ำหอม
มะขามเปียก
น้ำผึ้ง

อุปกรณ์

ช้อน
มีด
ทัพพี
กระทะ
หม้อตุ๋น
เตาแก๊ส
พิมพ์

การดำเนินการศึกษา

เรื่อง สบู่สมุนไพร นี้ได้ทำการทดลอง
ตอนที่ 1 ได้ทดลองทำสบู่สมุนไพร จากมะขามเปียก
ตอนที่ 2 ได้ทดลองทำสบู่สมุนไพร จากมะขามเปียกและน้ำผึ้ง

ผลการทดลอง

ผลที่ได้จากการทดลองตอนที่ 1 มะขามเปียกสามารถทำเป็นสบู่ได้ช่วยปรับสภาพผิวตามธรรมชาติ ทำให้อ่อนนุ่มชุ่มชื้น ผิวเนียนเรียบ ขจัดจุดด่างดำ ทำให้อ่อนนุ่มหรือตามร่างกายให้เนียนเรียบสม่ำเสมอ

ผลที่ได้จากการทดลองตอนที่ 2 มะขามเปียก+น้ำผึ้ง สามารถทำเป็นสบู่ได้ ช่วยคงความชุ่มชื้นให้กับผิว ช่วยลดเลือนริ้วรอย ผิวกระชับขึ้น เหมาะสำหรับคนที่มีปัญหาสิว ผิวหมองมัน หรือผู้ที่มีปัญหาารอยฝ้า และจุดด่างดำบนใบหน้า

บทที่ 4

ผลการดำเนินงานโครงการ

ในการจัดทำโครงการ เรื่อง สบู่สมุนไพรนี้ มีผลการดำเนินงานดังนี้

4.1 ผลการพัฒนาสื่อเพื่อการศึกษา

การพัฒนาสื่อเพื่อการศึกษา เรื่อง สบู่สมุนไพร คณะผู้จัดทำได้ดำเนินงานตามขั้นตอนในบทที่ 3 แล้ว ได้ลงมือปฏิบัติเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

4.2 ผลการทดลองทำสบู่สมุนไพร

จากการทำสบู่สมุนไพรจากมะขาม ออกมารูปทรงที่สวยงามตามต้องการ มีกลิ่นหอมจากสมุนไพร และมีสีที่ได้จากธรรมชาติ ไม่มีส่วนผสมของสารเคมี จึงไม่มีการใช้สารเพิ่มฟอง สารที่ทำให้ผิวแห้ง ซึ่งคณะผู้จัดทำและเพื่อนๆได้ทดลองใช้แล้วพบว่าสบู่สมุนไพรที่มีส่วนผสมของขมิ้น และมะนาวนั้นมีคุณสมบัติที่ทำให้ผิวสะอาด ไม่แห้งตึง มีค่า pH ที่เหมาะสม ไม่ทำร้ายผิวอย่างแน่นอน

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การจัดทำโครงการเรื่องสบู่สมุนไพรจากมะขาม ซึ่งมีขั้นตอนสรุป ได้ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการศึกษาครั้งนี้
2. สรุปผล
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

5.1 ความมุ่งหมายของการศึกษาครั้งนี้

การจัดทำโครงการครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายดังนี้

1. เพื่อการศึกษาเกี่ยวกับข้อมูลเกี่ยวกับขั้นตอนการทำสบู่และส่วนผสมที่นำมาใช้ในการในการทำความสะอาดผิวหนัง
2. เพื่อจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนการทำสบู่สมุนไพร

5.2 สรุปผล

จากผลการจัดทำโครงการสรุปได้ดังนี้

1. การจัดกิจกรรมการอบรมให้ความรู้สอนทำสบู่สมุนไพรเพื่อสุขภาพผิวในทางด้านแนวคิดทักษะประชาชนได้นำแนวคิดไปต่อยอดได้ ประเมินออกมา ดีเยี่ยม(4.54)
2. การจัดกิจกรรมการอบรมให้ความรู้สอนทำสบู่สมุนไพรเพื่อสุขภาพผิวในทางด้านการประชาสัมพันธ์พบได้มาทางผู้จัดทำโครงการได้ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้ทราบอย่างทั่วถึง ประเมินออกมา ดีเยี่ยม(4.50)
3. การจัดกิจกรรมการอบรมให้ความรู้สอนทำสบู่สมุนไพรเพื่อสุขภาพผิวในทางด้านประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการพบว่าทางผู้เข้าร่วมโครงการได้นำประโยชน์จากผู้จัดอบรมไปใช้ภายในชีวิตประจำวันจนเกิดประโยชน์ทางการเพิ่มรายได้ ประเมินออกมา ดี(4.49)

5.3อภิปรายผล

ผลการจัดทำโครงการ มีประเด็นที่จะนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

- 1.การจัดกิจกรรมการอบรมให้ความรู้สอนทำสบู่สมุนไพรเพื่อสุขภาพผิวในทางด้านแนวคิดทักษะของนักศึกษาชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจได้สอนในเรื่องการทำสบู่สมุนไพรเพื่อสุขภาพผิวจากสมุนไพรพื้นบ้านเช่น ขมิ้น กล้วย หน่อกล้วย จากนั้นจากการสอนประชาชนจึงได้คิดเพิ่มเติมจากสูตรสบู่สมุนไพร เป็นผลไม้เช่น สับปะรด สับปะรดคุด
- 2.การจัดกิจกรรมการอบรมให้ความรู้สอนทำสบู่สมุนไพรเพื่อสุขภาพผิวในทางด้านประชาสัมพันธ์การจัดทำครั้งนี้ได้เริ่มจากการคิดออกแบบใบปลิวและมีสื่อภายในใบปลิวพร้อมแจกประชาชนชาวบางพระ จากนั้นยังได้มีการเดินประกาศโฆษณาภายในทั่วทั้งชุมชนบางพระได้มีการจัดกิจกรรมให้ความรู้ ณ สถานที่ใด จากการเดินประชาสัมพันธ์และแจกใบปลิวแล้ว ทำให้ประชาชนได้ทราบอย่างทั่วถึง ทำให้ประชาชนเกิดความสนใจจึงได้เข้าร่วมกิจกรรมอบรมการให้ความรู้ในครั้งนี้ ณ วัดหลวง และยังมีการต้อนรับประชาชนอย่างดีพร้อมทั้งมีเก้าอี้และน้ำดื่มบริการภายในกิจกรรม
- 3.การจัดกิจกรรมการอบรมให้ความรู้สอนทำสบู่สมุนไพรเพื่อสุขภาพผิวในทางด้านประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการจากที่ประชาชนได้เข้ากิจกรรมอบรมให้ความรู้ ประชาชนได้นำความรู้ที่ได้จากการอบรมทำให้ประชาชนได้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำสบู่สมุนไพรเพื่อสุขภาพผิวประชาชนได้นำความรู้ที่

ได้ไปใช้ทำภายในครัวเรือนโดยการทำใช้เองภายในครัวเรือน การทำสมุนไพรเพื่อสุขภาพผิวเพื่อขายสู่
ท้องตลาดเป็นการเพิ่มรายได้

5.4 ข้อเสนอแนะ

1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 โครงการสอนทำสมุนไพรเพื่อสุขภาพผิวช่วยในเรื่องการเพิ่มค่าใช้จ่ายได้ดี แต่
ปัจจุบันสมุนไพรในพื้นที่บ้านมีมากมาย ควรคิด ควรมีหลากหลายมากขึ้น

1.2 ภาชนะในการบรรจุสมุนไพรเพื่อสุขภาพผิวควรมีขนาดที่เหมาะสมแต่ควรเป็น
ภาชนะที่สะดวกใช้นี้เพื่อที่เวลานำไปใช้จะได้เกิดความสะดวกมากยิ่งขึ้น

2 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษากลิ่นของสมุนไพรเพื่อสุขภาพผิวมากขึ้นเพื่อจะเป็นสรรพคุณการ
ในการใช้เพื่อใช้เวลาประชาชนทำเสริมรายได้จะได้มีสบู่มากหลายรูปแบบ

2.2 ควรมีการเปรียบเทียบประสิทธิภาพของสมุนไพรเพื่อสุขภาพผิวแต่ละกลิ่นแต่ละ
ประเภทว่ามีสรรพคุณอย่างไรมีประสิทธิภาพมากแค่ไหนและควรแนะนำให้ประชาชนนำสบู่มาก
นั้นไปช่วยเรื่องใด

